

KLUB PŘÁTEL SCI-FI SLANY

SLAN

3

O ČEM BUDE ?

/ Seminář o fanzinech /

V zřítí t.r. organizuje SFK Slaný společně s KK již třetí Seminář o fanzinech. Následující článek je souborem několika problémů či otázek, kterými bychom se měli na Semináři zabírat. Možná někomu pomohou rozmyslet si vlastní stanovisko k některým problémům, možná vyprovokují otázky další. Zkušenosti z nejedné předchozí porady SFK ukázaly, že to, co se vymyslí narychlo, okamžitě či ve spěchu, nemusí být vždy nejlepší či optimální řešení. Téměř třídní jednání SemFan dává možnost zabývat se řadou našich problémů dostatečně do hloubky..

1. Ceny a ankety

Asi jen málokdo má zcela přesnou představu o cenách a anketách udělovaných či vyhlašovaných čs. fandomem. V jejich zaměření i organizaci se projevuje značná živelnost.

- Má smysl anketa "O nejlepší klub roku", jestliže se jí účastní stěží 10% SF klubů?
- Je logické udělovat Ludvíka za kalendářní rok a čvrt?
- Komu Ludvíky a Mloky za zásluhy?
- Co s anketou o nejlepší fanzin? O Golemovi není slyšet, názory na anketu SFK Trifid Liberec jsou dost rozpačité.

Přesto bych měl tip ještě na jednu cenu: Nejlepší původní povídku otištěnou ve fanzinech či jiných amatérských tiskovinách. Pokud by se využilo osvědčeného zahraničního modelu nominace několika nejlepších prací s následným hlasováním pouze o těchto, nemusel by být na závalu ani nižší náklad některých fanzinů.

2. Soutěže

V nejrůznějších soutěžích se SF tematikou panuje snad ještě větší nepřehlednost než v "Cenách a anketách". Těžko někomu přikazovat zda má nějakou sotež vyhlásit či nikoliv, ale mohli bychom se alespoň pokusit zmapovat současný stav, vytvořit určitý přehled soutěží s přibližnými termíny uzávěrek i stručnou charakteristikou zaměření soutěže.

3. Přehled akcí

Obdobně by bylo jistě užitečné ustavit celoroční přehled SF akcí. Být by zřejmě některé termíny byly pouze přibližné.

4. Fandom Directory - česká verze

Americkou publikaci Fandom Directory představujeme na jiném místě našeho fanzinu, ale již na jarní poradě v Olomouci padl návrh na vytvoření československé varianty této jistě užitečné příručky. Předchozí body /1.-3./ by vlastně bylo možné považovat za část přípravy tohoto projektu. Dále by se dal využít přehled / "Who is who" /, který před několika lety zpracovával Z.Rampas.

5. Peníze

Někdo o tom nerad slyší, ale faktem je, že ceny a poplatky na nejrůznější SF akce rok od roku stoupají. Jiným problémem

je růst počtu nejružnějších tiskovin, které jsou směňovány za vcelkem jaké částky / 4-35 Kčs/. V případě kvalitního díla asi nemá cenu o finanční částce hovořit, ale začínají se objevovat jedinci, kteří s vědomím, že ve fandumu se zatím prodá prakticky vše, oxerokují pár starších povídek ze Zápisníku, přidají jedno, dvě nová díla a hned nastavují ruku. Zakázat to lze asi těžko, ale snad bychom to nemuseli měřky přehlížet ?

6. Fans

Samostatným problémem je Fans. Možná, že o tomto zatím jediném devítistránkovém čísle nového fanzinu bylo v poslední době více řečí a sporů, než si zaslouží. Základní otázkou je, zda současný fandom opravdu potřebuje samostatný literárně - kritický fanzin a zda má rovněž dostatek literárních kritiků?

7. Československé fanziny

Na SemFan II byl učiněn pokus o určitý kritický pohled na čs. fanziny. Příliš velkou odezvu však tato snaha nenalezla. Odezva / ohlasy, reakce, ... / na vydávané fanziny schází všeobecně dál. Vyjímkou je snad pouze rubrika zavedená ve SLANu od r. 1987. Nabízí se otázky: Čte to vůbec někdo? A myslí si při tom něco? Jsou československým ideálem stále ještě ty fanziny, jež se de facto rovnají sborníkům zahraniční SF?

Tolik tedy několik, možná občas záměrně provokujících názorů či náhledů na některé problémy související více či méně s našimi fanziny. Pevně věřím, že 3. seminář o fanzinech přispěje alepoň částečně k jejich řešení.

L. Peška

Z P R Á V Y Z K L U B U

Vánoční soutěž

3. ročník Vánoční soutěže vyhledává SFK Slaný. Soutěž je určena především začínajícím autorům SF. Své povídky můžete zaslat či jinak doručit do 31. 12. 1988 na adresu: Ladislav Peška, Na dolíčkách 503, Slaný, 274 01.

Vyhlášení výsledků Vánoční soutěže proběhne veřejně na pořadu "Úfouni ve Slaném IV" v únoru příštího roku.

Slan

Informace pro odběratele našeho fanzinu: Fanzin Slan vyjde v letošním roce opět pouze 4x. Kromě fanzinu Slan vydal v červnu t. r. náš klub i antologii americké SF "Paralelní světy II". V příštím roce připravujeme opět vydání 4 čísel fanzinu Slan a kromě toho jeden Slan speciál! Podrobnosti o této novince při-

V polovině června /přesně 18.6./ jsem měl možnost navštívit con, který pro své čtenáře již tradičně pořádá redakce SVĚTELNÝCH ROKŮ.

Cesta do Lysé n. Labem, kde bylo přistaveno redakční vozidlo proběhla bez zvláštních příhod. Pouze nutné časné vstávání/v 4⁰⁰ ráno/se později bohužel negativně odrazilo na mé schopnosti soustředit se na celý program. Poněkud zaraženě jsem však sledoval udiv a překvapení na tvářích organizátorů, když jsem dorazil na místo konání. Během několika minut se vysvětlilo, že dopis, ve kterém jsem před několika týdny potvrzoval svůj příjezd se zřejmě někde ztratil a redakce jej neobdržela. Bohužel, zároveň s dopisem se ztratilo i poslední číslo SLANU pro Standu Černáka a, což mne mrzelo nejvíce, i můj příspěvek do Světelných roků, od kterého jsem si neprozřetelně nepořídil kopii.

Sobotní hlavní část programu, které jsem byl osobně přítomen, se sestávala z řady přednášek o historii a současnosti republiky Ertar i kontinentu Taros /Pro nezasvěcené: Ertar a Taros jsou součástí fiktivního světa vytvářeného redakcí SR/. Přiznám se, že množství nových zeměpisných, národopisných, uměleckých, historických i odborných pojmů, kterými byla většina přednášek vyplněna, jsem chvílemi sledoval jen se značnými obtížemi. Nebo jinak: Ne vše, co se v téměř osmihodinovém programovém bloku o Ertaru a Tarosu řeklo, mne zaujalo. Domnívám se, že méně by zde mohlo znamenat více. Osobně bych se pro příště přimlouval za pestřejší program. Vždyť vzhledem k řadě osobností /mj. S Švachouček, Z Rampas, S. Čermák, V. Veverka aj./, kteří se na Readconu sešli, je škoda, že organizátoři nevyužili této příležitosti k podnícení besed z jiných zajímavých oblastí SF.

L. Peška

SF REVUE

Zatímco nad budoucností magazínu Svět faktů a fantazie je mírně zamlženo, připravuje se další zajímavý projekt, v jehož pozadí stojí Vlasta Talaš. Je již téměř jisté, že v roce 1989 se objeví nejméně dvě čísla nové SF revue! Náklad by se měl pohybovat okolo 40 000 výtisků, cena asi 10 Kčs. V obsahu prvních čísel bychom měli nalézt povídky V. Kajdoše, J. Velinského a zejména vynikající novelu autorské dvojice Petr Hetaša - Karel Veverka "Těšíme se na vás", která na letošním Parconu získala druhé místo. Ze zahraničních autorů se můžeme těšit na K. Bulyčeva, I. Watsona, C. Smithe aj. Chybět nebudou ani odborné články o zakladatelích žánru (London, Čapek, Wells) či o SF filmech (Spielberger).

AKTUALITA

Ve dnech 12.-14. srpna zavítal do Slaného na přátelskou pracovní návštěvu předseda třebíčského SF klubu František Pleskač. Ve Slaném jej uvítal tajemník městské sekce Miroslav Franc. V solotu František Pleskač navštívil letní sídlo Miroslava France, ve večerních hodinách se pak setkal s předsedou SFK Slaný Ladislavem Peškou. Na setkání byla projednána řada bilaterálních i fandomových otázek. Obě delegace vyslovily uspokojení s dosavadním stavem kulturní spolupráce. Na závěr setkání pozval předseda slanského SF klubu Františka Pleskače na zářijový Seminář o fanzinech. V pondělí ráno odcestoval František Pleskač zpět do Třebíče.

SUPERNOVY

LARRY NIVEN,

vlastním jménem Laurence van Cott Niven, se narodil v roce 1938 v Kalifornii (kde se odehrává mnoho jeho příběhů). Na Washburnově univerzitě v Kansasu získal hodnost bakaláře přírodních věd v matematice.

Je to spisovatel zaměřený výhradně na SF, přesněji na oblast "zatvrzelé" (hardcore) SF, tj. takové, která se obírá tradičními náměty. Navazuje velice úspěšně na období snad ještě před Zlatým věkem SF. V posledním dvacetiletí neustále produkuje hojný počet novinek.

Vymyslel mnoho nových výrazů v oblasti SF (př. corpse = označení hibernované osoby). Napsal dokonce esej Slova v science fiction (vydal v roce 1976 Reginald Bren-
tor).

Jeho dílo se vyznačuje vzácným spojením fantazie a logiky, neotřelými náměty, napětím a zvláštní přitažlivou formou suchého humoru. Pro náměty svých povídek si vytvořil osobitý obraz budoucnosti lidstva v období 2200-3500 let, kdy lidé osídlili (event. využili) planety naší soustavy, a pak se pustili dále do vesmíru.

Podrobnější informace o spisovatelově díle podává
Putník 2/1986 - str. 2-6.

- Ceny: 1966 - Hugo za nejlepší povídku Neutronová hvězda
1971 - Hugo za nejlepší povídku Inconstant Moon
(Měnlivý Měsíc)
1971 - Hugo i Nebula za novelu Ringworld (Prstencový svět)
1974 - Hugo za nejlepší povídku The Hole Man (Muž z břichu)
1976 - Hugo za nejlepší novelu The Borderland of Sol
(Sluneční pohraničí)

U nás vyšlo: (pokud je mi známo)

- povídka Neutronová hvězda v antologii Těžká planeta, Praha 1979
- povídka Bezpečný za každé rychlosti v antologii Hledání budoucího času, Praha 1985
- povídky V centru galaxie (At the Core) a Blátošlap (The Flatlander) ve zpravodaji Putník 2/86

Tři zřejmě dosud do češtiny nepřeložené povídky z let 1964-68 si můžete přečíst na dalších stránkách SLANu - první Nivenovu povídku "Tam, kde je největší zima" - volné pokračování "Vydržet" a povídku s odlišným námětem, Oktopovo oko.

MIDU

Noc na Plutu. Ostře a zřetelně se rýsující obzor narušil pole mého pohledu. Pod jeho lomenou čarou leží šedobílý sníh, matný ve světle hvězd. Nad ní vesmírná temnota a zářivě jasné hvězdy. Za hřebdami zmrzlých hor se hvězdy rozlévají v jedinečném chomáči bílého chladu. Pohyb je pomalý, přesto viditelný. Statické oko jej z chytit dokáže.

Něco tu nesouhlasí. Doba oběhu Pluta je dlouhá: 6,39 dne. Mám dojem, že čas se tady trochu opožďuje.

Tomu by se mělo zabránit.

Zajímalo by mě, zda jsem udělal chybu.

Pro malé planety je blízký obzor příznačný. Bez oparu atmosféry se jeví ještě blíže. Dva pronikavé vrcholy hvězdného roje vyčnívaly jako obroušené přední zuby kanibalského bojovníka. Mezi oběma vrcholy náhle zazářil ostrý bod.

Slunce. Nebylo větší než kotouč jakékoli jiné tlumnější hvězdy. Zářilo jako chladný bod mezi zmrzlými vrcholy; svobodně se vylouplo ze skal a zajásalo v mých očích...

Vycházející Slunce posunulo hvězdné pole. Musím odejít. Svítá.

Udělal jsem chybu? Jestli ano, zabije mne to. Dožene k šílenství, ačkoli...

Nejsem šílený. Necítím nic, ani bolest, ani porážku, ani strach. Ne, ani lítost ne. Jenom: "Jak to vypadá?"

Šedobílá v šedobílém: krátké, široké, kónické plavidlo. Zpola ponořené, ledovou rovinou pod úrovní mých očí. Stojím tady, hledím k východu a čekám.

Malá lekce: tak to chodí, když nechceš zemřít.

Pluto není mác vzdálená planeta. Nejvzdálenější byla v roce 1979, před deseti lety. Nyní je v periheliu, nejbližší Slunci i Zemi. Ignorovat takovou příležitost, by bylo jen mrhání.

A tak jsme dorazili, Jerome, Sammy a já, v nafouknuté plastické bublině vyvažované iontovou tryskou. Strávili jsme v ní rok a půl. Po tak dlouhé době společného soužití, prakticky bez soukromí, bychom se asi měli vzájemně nenávidět. Ne náš psychoteam byl vybrán dobře.

Přesto - jen několik minut být z dohledu ostatních, moci tak dělat něco nepředvídatelného. Nový svět skýtal nekonečná překvapení. Posláním naší laboratoře byl průzkum železných rud. Nemyslím, že by někdo skutečně důvěřoval NERVE - K, uchycené pod naší lodí.

Podívejme se na to podrobněji. Pro dlouhé cesty vesmírem je dobrá iontová tryska s mírným tahem. Ta naše slouží už několik desítek let. Tam, kde je gravitace trochu nižší než na Zemi, můžeš spolehlivě přistát chemickou raketou. Pro Zemi a Venuši ti poslouží horké štíty a brzdící síly atmosféry. Ale přistát na plynném obru - kdo po tom touží?

NERVA - štěpení se používá jenom pro start ze Země, kde lze vypočítat tah i výkon. Citlivost a manévrovací schopnost umožňuje silové přistání. A navíc, těžké planety jsou obaleny brzdící atmosférou.

Pluto nikoli.

V jeho případě jsou chemické trysky z hlediska přistání a startu nevyhovující. To v každém případě. Tady nepotřebujeme manévrovací NERVA - typ atomového motoru s vodíkem jako reakčním činitelem.

A ten jsme měli. Jenomže jsme mu nedůvěřovali. Jerome Glass a já jsme vystoupili, Sammy Cross zůstal na oběžné dráze. Nelíbilo se mu to samozřejmě. Může se to tak akorát namířit k Mysu a tam rok a půl viset. Ale někdo tam zůstat musel. Někdo musel být na palubě lodi, která se bude vracet na Zem. Zatím může zjistit, co je s radiovým spojením a potom, až objasníme tajemství Pluta, odpálit bomby.

Dosud jsme na to nepřišli: Odkud vzalo Pluto tolik hmoty? Vždyť hustota by měla být aspoň tucetkrát větší. Vyřešili bychom to bombami, stejně jako když zjišťovali tajemství tvoření Země někdy v minulém století. Mapovali zemětřesená vlnění, pohybující se zemským tělesem. Ovšem toto vlnění vycházelo z příčin přirozených, třeba jako erupce sopky Krakatoa. Na Plutu by to s bombami šlo lépe.

Náhle se mezi tesáky hor rozzářila jasná hvězda - Slunce. Dost bych se divil, budou-li znát odpověď, až tahle moje noční hlídky skončí.

Obloha poskočila a uklidnila se.

Tam na východě, za plání, tam přistaneme. Odtud shora pláň připomíná potápějící se Atlantidu - iluze vytvořená

splyvající hvězdami. Jerome a já jsme klouzali nekonečně černou oblohou.

NERVA - K pracovala perfektně. Několik minut jsme se vznášeli, než raketa pronikla rozpuštěnými vrstvami zmrzlých plynů a dosáhla pevného podkladu. Houstnouce páry se dole vypařovaly a vařily, měkce bílý žár mlhy odrážel vodíkové plameny.

Pod okrajem křivky přistání se objevila černá mokrá půda. Klesali jsme pomalu, pomalu - až jsme dosedli.

Za hodinu jsme byli připraveni vystoupit. Ale kdo první? To není jen tak. Pluto se totiž stane pro příští historii předsunutou hlídkou Sluneční soustavy a socha prvního člověka, který vstoupí na Pluto, zde pravděpodobně zůstane navždy neposkvrněná.

Los vyhrál Jerome. Takže jenom kvůli té blbé minci bude v knize historie Jeromovo jméno. Ach, ten škaleb, jaký jsem ze sebe vynutil. Než odešel, jenom se usmíval a mluvil o mramorové soše.

V tom je právě ta ironie pro toho, kdo má takové věci rád.

Právě jsem si sundával helmu, když Jerome začal do mikrofону hrubě nadávat. Spěchal jsem za ním.

Jeden pohled řekl vše.

Ta černá mokrá špína pod námi byl led, nahodile smíchaný s plyny a obyčejnou skálou. Horké výpary NERVA-trysek ten led roztavily. Stroj vězel mezi tím vším, takže až všechno zase zamrzne, zůstane polovina trupu vnořena v ledu.

Měli jsme zkusit s lodí pohnout. Aspoň Sammy to taky navrhoval, když jsme mu volali. Ale on byl tam nahoře, v plavidle, které se vrátí na Zemi a my tady dole, s lodí uvězněnou ledem jiného světa.

Děsilo nás to. Oba jsme věděli, že musíme něco podniknout.

Taky jsem se divil, proč nepociťuji strach.

Jednu šanci jsme měli. Loď byla určena k pohybu nad povrchem Pluta, a tak měla přistávací trysky. Musíme únikovou cestu prostě rozpustit.

Byli jsme natolik pečliví, jak jen mohou být dva poděšení muži. Horký střed NERVY - K, za letu mučivě pomalý, byl chlazený studeným vodíkovým palivem. Toho jsme použít nemohli. I motor byl hrozivě chladivý. Tyto dva faktory musíme nějak změnit, nebo-

Pak začaly bláznit ciferníky. Něco muselo prasknout, asi působením hrubého teplotního rozdílu. Jerome použil tlumící

táhla, bez efektu. Zřejmě se roztavila. Nejspíš prasklo blokování, nebo se odpory změnilly v supravodiče. Možná baterie - ale to už nám starosti nedělalo.

Divil jsem se, proč nepociťuji strach.

Sluneční svit.

Ztuhlý, snivý pocit. Znovu jsem si ho uvědomil. Na druhé straně stejně tmavé hory vycházely hvězdy téže formace.

Něco těžkého do mě strčilo. Ucítil jsem v zádech tíži. Co to je? Proč se nebojím.

Klouzalo to kolem mě tak nějak pátravě. Vypadá to jako obrovská, beztvárná a průsvitná ^oaméba. Taková tmavá skvrna. Mohlo by to vážit asi tak stejně jako já.

Život na Plutu? Jaký? Superfluidum? Helium II, znečištěné komplexem molekul? V tom případě ovšem ta obluda unikala, spolu se stínem, před východem Slunce. Na sluneční straně je teplota Pluta kolem 50°.

Ne, vrať se! Odcházela, plula dolů, směrem k šplouchajícímu kráteru. Odháním ji snad ^osvými myšlenkami? Nesmysl. Na mně to asi záviset nebude. Musí být strašně pomalá, když mohu sledovat její pohyblivost. Stále tu obludu vidím, i když rozmazaně, jak se šine směrem k naší lodi a nepatrné soše prvního člověka zemřelého na Plutu.

Po nezdaru s NERVOU - K měl jeden z nás sejít dolů a zjistit rozsah škod. To znamenalo proplazit se pomocí tryskového plamene až k okraji místa přistání. Nemluvili jsme o skrytých obavách. Pravděpodobně jsme už byli mrtví. Ale zůstat v nějaké bublině - pak je pravděpodobnost smrti ještě větší. A co z toho? Smrt je smrt.

Nepociťuji žádnou vinu. Jenom, že jsem prohrál los.

NERVA - K zaplavovala bubliny roztavenými kousky. Pěkně jsme se nechali nakhytat. Tedy, já byl chycen do pastí a Jerome byl mrtev. Bublina představovala radiační peklo.

Jerome tlumeně nadával, odcházel však již mlčky. Zřejmě všechna vlídná slova spotřeboval na radostnější události.

Vzpomínám, že jsem plakal, trochu ze žalu, trochu ze strachu. Navzdory všemu jsem však svůj hlas stále zdržoval pod kontrolou. To Jerome nikdy neuměl. Co asi soudí o svém postavení? Vysvětlil mi situaci, řekl nashledanou, pak rázně vykročil do ledu a sundal přilbu. Jeho hlava zvětšila svůj objem a změnila se v bílý chlupatý míč. Posléze se míč snesl k zemi v podobě mikroskopických sněhových vloček.

Všechno to bylo tak nekonečně vzdálené. Jerome s přilbou

v rukách: sochou sám sobě, prvnímu člověku na Plutu. Mrazem opětovně zhuštěná vlhkost skrývala výraz jeho tváře.

Východ Slunce. Doufal jsem, že amoeba-

Bylo to šílené. Jako bílý bod viselo Slunce ve vzduchu, mezi dvojicí vrcholků. Pak se vzneslo vzhůru - a roztočená obloha se dokolébala až k úplnému zastavení. Žádný div, že předtím jsem to nezaznamenal. Šlo to tak rychle.

Hrozná myšlenka. Mohl jsem dopadnout jako Jerome! Je s podivem-

Byl tam sice ještě Sammy, ale ten se ke mě nedostane. Ani nemá cenu se zvedat. Všechno zatím funguje jak má, ale stejně buď umrznu nebo se mi nebude dostávat vzduchu.

Potloukal jsem se kolem lodi asi třicet hodin. Nabíral jsem vzorky ledu a půdy, analyzoval je a pomocí laserového paprsku tyto analýzy posílal Sammymu. Stejně jako velkomyslná poslední plná sebelítosti. Při svých výletech jsem míjel Jeromeho sochu. I při nepřízni osudu vypadal jako mrtvola velice dobře. Jako by prošel rukama nějakého schopného balzamátora. Zmrzlý poprašek na kůži je téměř totožný s mramorem a jeho oči jako by v rozechvělé touze odlétaly ke hvězdám. Pokaždé, když jsem ho minul, napadlo mě, jak bych asi na jeho místě vypadal já.

"Musíš najít vrstvu kyslíku," nabádal mě Sammy.

"Proč?"

"Abys zůstal naživu! Dříve nebo později pro tebe pošlou záchrannou loď. Nesmíš to vzdávat!"

Ale já už to dávno vzdal. Byl tady sice kyslík, ale ne v nějaké souvislé vrstvě, jak předpokládal Sammy. Byl prosycen dalšími látkami, asi jako zlatá žíla ve skále. A to málo bylo ještě rozloženo do velkého prostoru.

"Vždyť tam máš ještě led! Tomu se říká poetická spravedlnost, ne? Pomocí elektrolýzy dostaneš kyslík!"

Jo, jenže záchrannému člunu to bude trvat roky a elektrolýza by stála spoustu energie, stejně jako teplo. Vždyť mám jenom baterie.

Dříve nebo později mě stejně opustí síly. To Sammy vidět nemohl. Byl zoufalejší než já. Musím s těmi posledními poselstvími přestat. Dohánějí ho k šílenství.

Znovu jsem minul Jeromeho a něco mě napadlo.

Vyvstalo to z odmítnutí smrti.

V Nevadě, tři miliardy mil odtud. leží ve zmrzlé hrobce

půl miliónu mrtvol, obklopených tekutým dusíkem. Půl miliónu mrtvých čeká na zmrtvýchvstání. Na den, kdy lékařská věda objeví bezpečný způsob jak je rozmrazit, jak vyléčit příčiny jejich smrti, jak odstranit další škody způsobené ledovými krystalky, ničícími stěny buněk jejich mozků a těl.

Půl miliónu bláznů? Ale co jim zbývalo? Vždyť zemřeli.

Já taky umřel.

Ve vakuu zůstával člověk při vědomí jen několik desítek sekund. Pospíším-li si a zbavím se v té chlíi skafandru, černá noc mně ochrání. Pluto by teplo z mého těla vysálo v několika sekundách. Atak bych tady zůstal uskladněn až do Dne znovu-vzkříšení, nebo něčeho jiného.

Sluneční svit-

A hvězdy. Bez té nevkusné, velké, barevné skvrny, jak mi alespoň připadala včera. Ale třeba jsem se jenom díval špatným směrem.

Doufám, že mi dá šanci ukrýt se.

Díval jsem se na východ přes šplouchající pláň. V mojí periferní vizi vypadala loď nezměnná, nepoškozená.

Skafandr ležel vedlo mě, na ledu. Stál jsem na vrcholu černé skály v postříbřeném prádle a sledoval nekonečný obzor. Ještě než se chlad dotkl mého mozku, na poslední chvíli jsem zaujal hrdinný postoj. Jdi na východ, mladý muži. Nevíš, jak udržet přímý směr? Mlha vyvstalá z mého dechu zakryla vše a já spěšně vyrazil.

Sammy Cross už je na cestě zpátky. Řekne jim, kde jsem.

V dáli, za horama, se rozlévaly hvězdy. Hory, šplouchající pláň, Jerome a já jsme klesali pod nekonečnou oblohou.

Moje mrtvola musí být tou nejchladnější v celé historii lidstva. Na Zemi jsou mrtví skladováni jen při teplotě kapalného dusíku. Noc na Plutu je vyprahlá, 50° prosakuje ven, do vesmíru.

Ano, jsem supravodič. Sluneční svit mě při každém úsvitu vypíná jako nějaký odsouzený stroj. V noci se však můj nervový systém stává opět supravodivým. Obvyklost, myšlenky, senzace. Všechno tak pomalé. 153hodinová rotace Pluta netrvala déle než 15 minut, a to se dá v každém případě vydržet.

Vypadám jako socha. Tadyje voda kálou, moje žlázy jsou kontrolovány. Cítím vzrušení: vliv gravitace, bolest v uších, tíhu vakua působící na každý čtverečný centimetr mého těla. Vakuum mi krev neuvaří, jenom napětí zledovatělo, to mi říkají nervy. Cítím vítr opouštějící mé rty. Jako exhaláty cigare-

tového kouře.

Tak to chodí, když nechceš zemřít. Bylo by legrační, kdyby se mi to přání vyplnilo.

Najdou mě? Pluto je malá planeta. Ovšem, pro možnost ztratit se je až moc velká. Ale je tady přece loď.

Jako by její trup pokrývala ěinovatka, jsou to však jen znovu kondenzované odpařené plyny. Šedobílo dosedá na šedobílo, taková boule uprostřed roztáhlého ledu. Tady můžu čekat celou věčnost.

Zastavte to.

Sluneční svit-

Na obloze se hromadí hvězdy. Stejná světla, vždy nekonečně stoupající ze stejných bodů. Žije Jeromeho mrtvola stejným půlživotem, jako teď já? Bude pruhovaný stejně jako já? Můj Bože! Chtěl bych mu setřít ten led z očí.

Chci, aby se ta superfluidní skvrna vrátila.

Proklatě, to je zima.

Wait it out ; Futures Unbounded, 1968

XX

TAM, KDE JE NEJVĚTŠÍ ZIMA

Larry Niven

Po opuštění lodi jsem se ocitl na nejchladnějším místě solárního systému. I tma je tady strašná. Teď jen potlačit ten hloupý pocit a nebát se odejít z dosahu lodi, nehezke klidné hromady kovu s útroby horkými ještě ze Země.

"Vidíš něco?" ptal se Eric.

..Ne, samozřejmě, že ne. Z lodi vyzařuje příliš mnoho tepla. Jen si vzpomeň na ten mumraj při přistávání."

"No, snad nepotřebuješ držet za ručičku... Radši už jdi."

Povzdechl jsem si a vyrazil. Těžký sběrač mi poskakoval na rameni. Pod ním jsem se pohupoval i já. Bodce na mých botách zabraňovaly uklouznutí.

Šplhal jsem širokým mělkým kráterem, vytvořeným při přistání navrstvením odpařovaného vzduchu. Růžové skály se spolu s hromadami zmrzlého plynu se zaoblenými okraji leskly hebkou bělostí, když na nich spočinulo světlo mého reflektoru. Jinak bylo všechno černé jako věčnost. Nad útesy zářily brilliantové

hvězdy, ale jejich svit šerému okolí neublížil. Loď se teď zdála menší, temnější, ztracenější.

Podle předpokladů zde měl být život. Nikdo ovšem nezkoušel odhadovat jeho podobu. Před dvěma lety sonda Messenger VI planetu oblétna, aby tady někde přistála. Pozorováním bylo zjištěno, že zmrzlé plyny mohou být hořlavé. V průběhu přistávání se v zorném poli kamery objevovaly jakési plazivé stíny, rychle unikající z dosahu světla. Filmy to nádherně ukázaly. Přirozeně, pár moudrých hned tvrdilo, že ve skutečnosti jde jen o stíny.

Ten film jsem viděl. A vím to. Je tady život.

Něco živého, co nenávidí světlo. Něco, co žije tmou. Něco obrovského... "Ericu, jsi tam?"

"Kam bych asi tak šel?" poškleboval se mi.

"Dobře," zněla má odpověď, "až zase budu chtít slyšet nějaké to slovo budu radši zticha." Pořád stejně ohleduplně. Eric měl jednou zlou nehodu, tuze zlou. Nepůjde nikam, dokud nebude muset opustit loď.

"Howie," ozval se Eric, "jak velký máš únik tepla ze skafandru?"

"Nic moc. Upřímně řečeno - pod tlakem mých bot se nerozpouští ani zmrzlý vzduch."

"Třeba se ti vyhýbají. Nebo mají strach z tvého světla." Věděl, že nic nevidím. Sledoval všechno pomocí objektivu na vrcholu mé přilby.

"Okay, vylezu nahoru a na chvilku zhasnu." Pohodil jsem hlavou tak, aby mohl vidět kopec, který mám na mysli.

Nuže kupředu. Byla to příjemná rozcvička. Při tak nízké gravitaci nic zvláštního. Mohu vyskočit asi tak vysoko jako na Měsíci, a bez obav, že mi ostré hrany roztrhnou skafandr. Všechno bylo zahaleno sněhem a vakuovanými vločkami.

Když jsem dosáhl vrcholu, nabrala moje představitivost plné obrátky. Všude kolem tma - svět zčernalý chladem. Takový se objevil po zhasnutí světla.

Odsunul jsem na boku přilby západku, odpojil trubice. Vzduch se mi převálil přes bradu. Dneska dělají úžasné obleky. Sedl jsem si a čekal. Byl jsem celý rozechvělý představou chladu. Jenže po chvíli jsem ucítil pot. Izolace byla až příliš dobrá.

Vrstva naší iontové energie dosáhla vrcholu, brilliantové hvězdy intenzívně zářily a čas míjel. Náplň trubic docházela, tak jsem to zabalil.

"Zkus rozsvítit," pobídl mě Eric.

Vstal jsem a umožnil světlu zaplavit okolní míle; pohádková krajina vybělená k životu, zimní říše divů. Piruetou nesený zrak kontroloval celou scénérii... Uviděl jsem to.

Až do zmizení to vypadalo jako stín. Něco na způsob ploché, obludně velké aměby - jako louže oleje na ledě. Stoupalo to pomalu a bolestně nahoru k dusíkové hoře v zoufalé snaze uniknout žhnoucímu světlu lampy. "Sběrač!" vyhrkl Eric. Zvedl jsem ho nad hlavu a zamířil jím jako teleskopem na prchající záhadu. Sběrač poskakoval a z obou konců plival oheň. Pomocí objektivu nad ním Eric převzal kontrolu.

Po chvíli jsem to risknul: "Mám se vrátit?"

"Ovšemže ne. Zůstaň tam. Jak bych asi dostal sběrač zpátky na loď? Počkáš a vezmeš ho s sebou."

Stín - louže přelezla hřeben pohoří. Plamen kolektorové rakety ji následoval. O chvíli později už jsem slyšel Erica: "Dostal to." Jasný plamen se znovu objevil, rychle vzrostl a zamířil ke mně.

Když sběrač dosáhl mé úrovně, popadl jsem ho a vydal se k lodi.

"Bez obav," uklidňoval mě Eric. "Jenom jsem lopatkou odkrojil kousek z jeho boku, dá-li se to tak říct. Asi tak deset kubických centimetrů cizí masy."

"Dobrá," přikývl jsem se sběračem v jedné ruce. V pozhnaném, umělém světle lodního dne jsem stáhl mrznoucí oblek.

"Okay," pokračoval Eric. "Vem to do laboratoře. A nedotýkej se toho."

Někdy je to s Ericovou povahou obtěžovatele skutečně peklo.

"Mám taky mozek," zavrčel jsem, "i když není zrovna vidět. Ticho vyzvánělo, zatímco jsme oba dva uvažovali o omluvě. Eric byl pohotovější: "Promiň."

"Ty taky," dovlekl jsem sběrač do laboratoře.

Tam Eric opět přispěchal s radou. "Celý blátek polož do toho otvoru. Nejdřív čelisti. Ne, ještě neotvírej. Pootoč to, aby rysy ladily s těmi na sběrači. Jo, trochu zatlač. Teď zavři dveře. Okay. Počkej, já to vezmu..."

Zpoza dveří se ozvalo funění.

"Jdi si dát nejdřív kafe, tady je ještě dost chladno," kývl na mě Eric.

"Radši bych zkontroloval zařízení."

"Okay. Můžeš mi ošetřit moje protetické pomůcky."

Protetické pomůcky. A sakra. Zmáčkl jsem knoflík automatu na kávu a otevřel velké dveře v přední stěně kabiny. Eric se podobal elektrické síti, akorát, že tato šedivá masa měla mozek. od něj a od míchy vedly všemi směry spletné tvarované skloplasty. Jeho nervy zasahovaly až do řízení lodi. Instrumenty, Ericem ovládané, citlivě kolem něj rozložené, zaplňovaly obě strany komory. Krevní pumpa pracovala rytmicky, sedmdesátkrát za minutu.

"Jak vypadám?" ptal se Eric.

"Kouzelně. Zajímají tě lichotky?"

"Osle! Žij! Ještě?"

"Přístroje ukazují, že ano. Ale radši bych zvýšil tvou teplotu." Od přistání mám sklon udržovat vysoké teploty. "Jinak vypadá všechno normálně. Výjimkou je zažívací trakt. Má klesavou tendenci."

"Jo. To je ještě z minulé výpravy."

"Aha. Ale teď, Ericu, promiň. Kafe je hotové." Odpochoval jsem. Jediná věc, která mne skutečně trápí, jsou jeho játra. Má je až moc komplikovaná. K jejich zhroucení není třeba mnoho. Stačí, aby byl přerušen přívod krevního cukru, pak Eric zemře.

Zemře-li Eric, je to i můj konec, protože Eric, to je loď. Kdybych zemřel já, nevydržel by ani on. Musím kontrolovat jeho protetika.

Šílené.

Kávy zbylo po dně, když Eric zaječel: "Hej!"

"Co se stalo?" Byl jsem připraven vyběhnout jakýmkoli směrem.

"Je to jenom helium!"

Znělo to překvapeně a rozhořčeně.

"Howie, jenom helium II! To je celé to naše monstrum. Senzace!"

Helium II, plující superfluidum. "To je dvojnásobná senzace. Ericu, všechny vzorky musíme uchovat. Překontroluj je kvůli infekci."

"Kvůli čemu?"

"Kvůli infekci. Moje tělo je infikovaný oxid vodný. Jenom dost složitě helium může být živé."

"Je tam spousta dalších substancí," řekl Eric, "ale nemůžu je dost dobře analyzovat. Musíme tu látku co nejrychleji přepravit na Zemi. Snad tomu mrazicí přístroje poskytnou potřebný chlad."

"Odeslat? A hned?"

"Ano. Mohli bychom použít další vzorek, ale výsledek by byl pravděpodobně stejný a jenom by to zhoršilo celkový stav."

"Okay, Ericu. Ale já už se svléknu."

"Jo. Odešlem to za čtvrt hodiny, musíme počkat na iontovou energii. Zvládnou to sám."

"Ne, počkám s tebou. Jenom doufám, že to není naživu, že se jedná skutečně jen o helium II. To si alespoň dovedeme představit."

"Proč? Ty nechceš být slavný? Já jo."

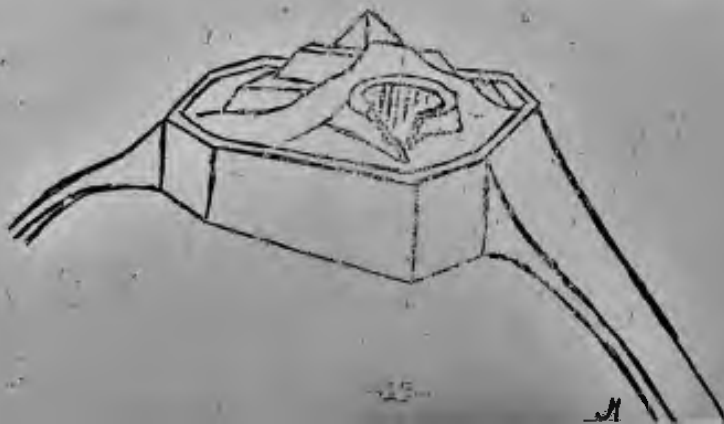
"Oh, to jistě, ale nerad přemýšlím o životě z venku. Je to přece jen příliš živé. Příliš chladné. Například na Plutu by helium II původcem života být nemohlo."

"A kdyby bylo stěhovavé a neopouštělo noční stranu? Den na Plutu je dost dlouhý. Ty taky zůstal v pořádku, třebaže chladnější místo neexistuje. Neštěstí tolik představitivosti nemám."

Dvacet minut nato jsem se svlékl. Nad námi byla jen temnota. Pouze Eric mohl zachytit pomocí radaru zmenšující se ledovou kópu. Rozlehlá ledová čepice zakrývala nejstudenější místo Sluneční soustavy tam, kde půlnoc křižuje rovník černého pozadí Merkuru.

The Coldest Place : World of If, December 1964

přeložil : Karel Čermák

Bylo to zvláštní.

Henry Bedrosian a Christopher Luden mžourali s ohnutými rty do temnot barvy černého jantaru. Jejich motocykl s balónovými koly ležel zapomenut v talkovém písku. Jemný, růžový písek, táhnoucí se až k nekonečnému, plochému horizontu, si svoje zbarvení vypůjčil od oblchy. Ta měla barvu krve. Mohl to klidně být západ Slunce v planoucím Kansasu, ale nebyl. Zářivé, otesané kameny působily v této pustině Marsu jako rouhání.

Vyvyšovaly se čtyři stopy nad písek, hrubě kulaté, snad tři yardy v průměru. Kameny, které byly vystaveny vlivům podnebí, stály kolmo jako rovné bloky, stopu vysoké, pět palců široké a téměř stopu silné. Jako by žhnuly vnitřním, slabounce modrým světlem.

"Te musel udělat člověk," řekl Henry Bedrosian. Hlas zmatený nemohoucností dokresloval jeho temnou tvář s rydlovitým nosem.

Chris Luden věděl, kam tím míří. "Je to přírodní. Stejně jako páka nebo kolo. Není toho moc, co bys mohl objevit, protože všechno je příliš jednoduché. Všiml sis tvarů cihly?"

"Tedy náhoda? Ne, to udělal člověk."

"Tady? V tomhle ovzduší? Dýchal oxid dusičitý, pil kyselinu dusičnou s červenými, uvolňujícími se plyny. Ale—" Chris zhluboka vdechl. "Proč ne? Je to život, Harry! Objevili jsme inteligentní život!"

"Musíme to říct Abému."

"Dobrá."

Ale ještě dlouho stáli nehybně nakloněni nad studnou a snažili se zrakem proniknout do změní temnot dna. Jasně zelené kombinézy se odrážely od růžového písku a temně červeného horizontu. Pak se otočili a nasedli na Marsmobil.

Raketa připomínala velké, ocelové kuličkové pero. Základnu tvořily tři masivní nohy. Lodní prostor teď zel ze dvou třetin prázdnotou. Horní polovina jako by se už vracela na oběžnou dráhu, aspoň tak působila ta bílá skvrna, tyčící se nad obloukovitými dunami.

Marsmobil, tento velebený dvousedadlový motocykl s velkými, kulatými pneumatikami a bezpočtem zvláštních modifikací, zastavil u jedné z nohou. Henry vystoupil, vlezl do kabiny

a volal Abé Cooperovi na Orbitu. Chris Luden vystoupil u nákladního prostoru lodi a prohledával zmet nezbytností, dokud nenašel cívku tenkého drátu, kovový kbelík a těžké kamenné kladivo – všechno dosud odolávalo žíravé atmosféře okolí. Naházel to k Marsmobilu a slezl dolů. "Uvidíme," řekl si.

Henry sestoupil po žebříku. "Abé má kočata," oznamoval. "Řekl, že jestli se mu každých pět minut neozveme, jde za námi dolů. Chce vědět, jak je studna stará."

"Jo," zamával Chris kladivem. "Kousek urazíme a prozkoumáme ho. Jdem."

Studna byla půl druhé míle od lodi, nijak zvlášť nápadná. Snad ji neztratí. Měli by si ji nějak označit.

"Nejdřív se podíváme, jak je hluboká," ozval se Luden. Hodil kladivo do kbelíku, drát přivázal k držadlu a nechal to spadnout dovnitř za tajuplného mlčení Martanské pouště. Naslouchali, dokud kbelík dole nenarazil. Zespoda nahoru se doneslo šplouchnutí. Henry označil drát, aby mohl změřit hloubku. Vypadalo to tak kolem tří set stop. Vytáhli kbelík ven.

Byl zpola zaplněn zakalenou, jemně olejovitou tekutinou.

Chris jej podal svému kolegovi. "Henry, budeme to brát na loď kvůli analýze?"

Henryho tmavá tvář, pokrytá špičatými vousy, se zašklebila. "Nač, vždyť oba dobře víme, co to je."

"Jistě, ale měli bychom to udělat. Pokaždý." Stříhli si. Henry prohrál. Vydal se zpátky k lodi, rozhoupaný kbelík s tekutinou cákající přes okraj v ruce.

Kámen, ze kterého byla studna postavena, mohl být křemen, ale třeba taky žilkami protkaná mrtvola. Před povětrnostními vlivy nijak nechráněn, přesto však byl jemně rýhován; snad byl trpělivě leptán a leštěn jemnými zrnky písku. Chris Luden do kváдру uhodil v místě, které vypadalo jako trhлина. Udeřil třikrát.

Kladivo bylo zničeno.

Luden jej vzal a zkoumal nerovný, tupý okraj se zaoblenými rohy. V modrých očích přebýval zmatený pohled. Dobře věděl že se slovíčky o výši nákladů na nástroje Projektu Mars si vlada hrát může, ale těžko už může znát jejich skutečnou cenu. Tady, na Marsu, má to kladivo hodnotu několika desítek tisíc dolarů. Musí to být z nějaké tvrdé, trvanlivé ocelové

slitiny. Potom-

Zaťukal si na hlavu krytou přilbou, ochutnává je neobvyklou myšlenku.

"Henry!"

"Jo?"

"Co děláš?"

"Vracím se od uzávěru vzduchu. Dej mi tak pět minut, abych zjistil, že ta látka je kyselina dusičná."

"Okay. Uděláš mi ještě jednu laskavost? Máš svůj prsten?"

"Diamantovou podkovu? Jistě."

"Vem ji s sebou. Ale venku, mimo skafandr."

"Počkej, Chrisi, je to dost cenný prsten. Proč si nevezmeš svůj?"

"No jistě! Jenom co si rozepnu skafandr a -UH! No, nemyslím, že by zrovna bylo rozumné sundávat přilbu-"

"Zastav! Počkej! Už je to tady." Henryho mikrofon cvakl a ztichnul.

Luden se posadil a čekal.

Slunce klesalo k horizontu. Přistáli včera, krátce před západem, takže věděli, jak náhle může poušť změnit svoji růžovost v půlnoční čern a jak bezvýznamným světélkem může být Měsíc. Ale to bylo čtyři hodiny po západu.

Všechny duny vypadaly stejně. Perfektní půlměsíce, tak pravidelné, jakoby lidskou rukou udělané. Musí tady být nějaké větry, které pořád foukají jenom jedním směrem - něco na způsob pozemských pasátů. A plazivé duny, pomalejší než hlemýžď, je následují.

Jak staré asi ty kameny za jeho zády mohou být? A pokud to skutečně jsou - pošetilá myšlenka, ale Chris by se asi dobrovolně do Projektu Mars nehlásil, kdyby nebyl aspoň trochu romantikem - pokud jsou to skutečně diamanty, musí být strašně staré, když už jsou takhle zanešené pískem. Mnohem starší než třeba pyramidy se svým úctyhodným předkem v podobě Sfingy. Možná, že civilizace, která tohle vytvořila, už neexistuje. Spisovatelé science fiction dost často psali o vyhynulé rase Martanů. Třeba studna původně přece jenom obsahovala vodu-

"Halo, Chrisi?"

"Tady."

"Je to špinavá kyselina dusičná. Nijak moc silná. Příště bys mi měl věřit."

"Henry, nás sem neposlali kvůli rafinovaným dohadům. Všechno předpokládali už když stavěli loď. My to jenom máme potvrdit."

"No jo, za deset minut jsem tam," a cvaknutí.

Ludenovy oči se toulaly pouští. Byl to jen okamžik, než si uvědomil, co vlastně jeho zrak zachytil. Jedna duna z pravidelnosti ostatních vybočovala asymetrickým zaoblením. Normální půlměsíc jako by natahoval dlouhou ruku. Hruška v řadě jablek.

Měl k dobru nejmín deset minut a duna byla nedaleko. Stoupnul si a vyrazil.

Stanul před dunou a pohlédl zpět. Studna se ostře rýsovala blíž než předpokládal. Byl podveden blízkým obzorem.

Výška okrajů duny mohla být takových čtrnáct stop.

Co způsobovalo zkreslení? Snad zvedající se skalnatá věž, pronikající pískem? Později by ji taky našli, se sonarem. Nataženou, zkroucenou písečnou ruku.

"Chrisi! K čertu, kde jsi? Chrisi?"

Chris vyskočil, na Henryho zapomněl. "Podívej se přímo na jih od studny. Vidíš mě?"

"Ty idiote, proč nezůstaneš tam, kde máš být? Myslel jsem, že ležíš někde pod pískem."

"Promiň, Henry. Něco mě tady zaujalo." Luden stanul na pokroucené části duny. Mluvil zamyšleně. "Zkus rýpnout prstem do bloků studny."

"No, to je teda nápad," usmál se Henry.

"Udělej to."

Ticho. Luden ucítil vítr a pohlédl dolů ve snaze odhalit podstatu této odchylky. Nemusí to být ani tak velké. To nebude pod dunou; bude to na návětrné straně, ze začátku oblouku... tam.

"Chrisi, škrábnul jsem to. Je to v pořádku. Takže to - huuúf! Azargh! Chrisi, ty bídáku! Jenom smrt tě může uchránit před mým hněvem!"

"Co se čílíš?"

"Měj diamant! Je po něm!"

"Uklidni se. V jediném bloku studny máš milionkrát větší náhradu."

"To je možná pravda. Jenže potom potřebujeme laser na rozřezání. Vždyť oni museli mít i cement z diamantového prachu."

"Henry, udělej mi laskavost. Přivez-"

"Ta poslední laskavost mě stála tři tisíce dolarů."

"Přivez Marsmobil. Ještě tady musím něco odhrabat."

"Zase něco pokazit."

O minutu později už Henry zastavoval vedle zelené Chrisevy kombinézy. Úsměvem naznačil, že zničený prsten žádné trvalé jizvy na jeho psychice nezanechal. "Kde budeme vrtat?"

"Tady, jak stojím."

Marsmobil byl vybaven dvěma dolů přetlakovými tryskami, určenými pro překonávání strmých zátarasů. Velká nádrž pod břichem stroje schraňovala silně stlačenou směs plynů, přímo z řídké atmosféry Marsu. Henry se už vznášel na Chrisem, který chtěl udržet stroj na místě za použití své váhy. Písek se rozstříkával kolem. Šklebící se Henry zdvojnásobil výkon, čímž posílal jemná zrníčka do míst, odkud se už jen stěží budou moci vrátit na své původní místa. Po půl minutě tlak klesl, Henry přistál. Roztřesený a vibrující motor Marsmobilu zápasil s okolními plyny a vtahoval je do tlakových komor.

"Nerad se vyptávám," řekl Henry, "ale co je podstatou tady toho všeho?"

"Je tam něco pevného. Chci to odhalit."

"Okay, myslím, že potom jsme na tom správném místě. Máme šest měsíců času, který můžeme promrhat."

Teď promrhali několik minut, když bez řeči sledovali Marsmobil, doplňující svou plynovou nádrž.

"Hej," zvýšil hlas Henry. "Myslíš, že bychom měli uplatňovat nárok na ten diamantový důl?"

Chris luden, sedící na strmé straně duny, zamyšleně přejížděl prsty po přilbě. "Proč ne? Žádné živé Martěany jsme nepotkali, takže by si nikdo, kromě nás, nároky dělat neměl. Určitě o to požádáme, nanejvýš nám to zamítnou."

"Ještě jedna věc. Málem jsem na to zapomněl, asi sis toho všiml sám, ale co-. Jeden z těch kamenů je pokryt hlubokými škrábanci."

"To všechny."

"Ale ne jako tenhle. Na něm jsou rýhy hlubší a všechny pod úhlem 45°; pokud se nemýlím. Jsou dost jemné na to, abych si mohl být jist; myslím, že je to nějaké písmo."

Ani nečekal na odpověď a nastartoval trysky. To mu sedělo. Počínal si jako tanečník. Henry přesouval svou váhu, takže Marsmobil vůbec nevypadal, že s ním zmítají trhavé pohyby.

Něco se objevilo. A nebyla to skála.

Cosí na způsob kovové plastiky. Žádný smysl, žádné využití,

jenom tajuplná krása. Něco, co dřív sloužilo, ale teď už ne-
bylo k ničemu.

Henry Bedrosian balancoval nad konickou jámou. Artefakt
byl jako vymetený. A vedle něj-

Mumie.

Marsmobil vyprskl poslední zbytky plynu. Chris sklouzl
za Henrym.

Mumie měřila kolem čtyř stop, měla dlouhé ruce, křehké,
zúžené prsty a starobyle velkou lebku. Humanoid. Žádný podrob-
nější detail nebyl zřetelný; všechno bylo odřené. Chris ani
přesně nevěděl, kolik prstů humanoid má. Jedna ruka měla dva,
druhá jeden a k tomu zploštělý palec. Na nohou nebyly prsty
žádné. Ta věc ležela tváří dolů.

Artefakt, teď odkrytý, předváděl naopak detailů dostatek.
Ale zatím nedávaly žádný význam. Tlusté, ohnuté kovové tyče,
zkroucené dráty, dva enormně zmačkané kruhy s nějakým nesmy-
slným držením, jakoby obroučkami - a pak Henryho představivost
zapracovala tak, že se téměř vyrovnala jeho topologickému ta-
lentu a on to vyslovil - "To je bicykl."

"Přišels o rozum?"

"Ně, podívej. Velká kola a--"

Byl to skutečně fantasticky zkroucený bicykl s koly vy-
sokými přes osm stop, s nízkým, trpasličím sedlem a systémem
soukolí namísto řetězu. Poměr soukolí byl velice nízký. Sedlo
bylo umístěno téměř až na zadním kole a řídící tyč, teď do-
brá tak akorát do šrotu, nad středem předního kola. Bicykl
byl zmačkaný jako krabička od cigaret v silné mužské ruce.
No a kyselina dusičná za pomoci rzi likvidovala postupně kov.

"Okay, je to kolo," uznal Chris. "Bicykl Salvadora Daliho,
ale bicykl. Musí na tom tedy být přibližně jako my. Kola, ka-
menné střechy, písmo--"

"Šaty."

"Kde?"

"Támhle. Jak to tam není tolik odřené, vidíš? Tady, kolem
torza. A tady jsou vrásky. Dokud se šaty nerozpadly, ochráni-
ly je."

"Asi jo. Tedy ukázka poslední teorie o likvidaci civili-
zace, ne? Myslím, že to nebude starší než pár tisíc let. Spíš
jen stovek."

"Jo, ale to potom musel pít kyselinu dusičnou. Vždyť tím-
hle bychom mohli vyhodit do vzduchu ten náš diamantový důl."

Ovšem někde by tady měl mít příbuzné. Jako živé, myslím."

"Ano, tyhle věci - šaty, písmo, studny - to všechno vytvořily nějaké inteligentní bytosti. Souběžný vývoj by tedy měl předpokládat dvojnohé tvory."

"Souběžný vývoj?" opakoval Henry.

"Jako Octopovo oko. To má skoro tu samou strukturu jako oko člověka. Jenže Octopus není člověku vzdálen. (Octopus macropus = druh chobotnice; pozn. překl.) Kdežto třeba vačnatci - řekni, který savec je jejich protějškem? No nic, zkusíme to zvednout."

Kdyby to viděl nějaký archeolog, asi by chladnokrevně střílel.

Mumie, světlá a vyschlá jako korek, nejevila v jejích rukou známky rozpadu. Jemně ji řemeny upevnili do zavazadlového prostoru. Zpátky jeli pomalu. Chris řídil pečlivě.

Zastavil na první příčce žebříku, upravoval si na rameni rovnovážnou polohu mumie. "Musíme ji postříkat plastikem, než odstartujeme. Doufám, že ještě nějaký máme."

"Nějak si nevzpomínám. Pro jistotu ji ještě vyfotíme."

"Dobře. V kabině je kamera." Chris vykročil, následován Henrym.

"Napadlo mě," ozval se Henry, "že kyselina dusičná nebyla ničím zředěná, tedy přesněji, nebyla v ní voda. Ale třeba chemie zdejších obyvatel dokáže vodu z kyseliny odstraňovat."

"To není špatná myšlenka."

Mumii pomalu položili na hromadu vlněných příkrývek a hledali kameru. Po pěti minutách si Chris zatukal na čelo.

"Včera jsem chtěl chytout západ slunce. Zůstala venku, v nákladním prostoru."

"Skoč pro ni."

Henry stál na uzávěru vzduchu a díval se, jak Chris sestupuje po žebříku, aby po něm za chvíli stoupal i s kamerou.

"Tak jsem o tom přemýšlel," zazníval ze žebříku hlas, zdánlivě oddělený od Chrisovy postavy. "Zase tak moc tady toho diamantu být nemůže a vyřezávat z něj bloky, to už je slušná přecička. Proč zrovna diamant? Nač potřebují psát do studny?"

"Náboženské důvody? Třeba uctívali vodu."

"Taky mě to napadlo." Chris dosáhl vrcholu. Vmáčkli se do vzduchového uzávěru a čekali na ukončení cyklu.

Po otevření dveří to ihned ucítili - oba měli přilby dole.

Nějaká chemická látka, silná —

Hutný, rezavý kouř stoupal ze starobylé mumie.

Henry zareagoval dřív. Vyskočil na dvojkotel v malém kuchyňském koutku — v dolní polovině byla voda pořád. Vychrstl jí na doutnající mumii Marťana a druhou rukou už otevíral kohoutek.

Mumie explodovala jako napalmové bomba.

Henry uskočil z dosahu zničujících plamenů a narazil hlavou do něčeho plochého, těžkého. Svezl se na podlahu a v očích mu poskakovalo zářivé světlo. Věděl, že musí něco udělat, ale nebyl schopen vzpomenout si, co to má být. Viděl Chrise, pořád ještě ve vakuovaném skafandru, jen přilbu neměl, jak proběhl mnohobarevnými plameny, zvedl mumii za kotníky a mrštil jí do vzduchového uzávěru. Zmačkl cyklový knoflík. Dveře se prudce zabouchly.

"Henry, co je ti? Můžeš mluvit? Seš schopnej pohybu?"

Henry se posadil. "Jsem O.K."

Chris si odfrkl a rozesmál se.

Henry roztřeseně vstal. Bolela ho hlava. Nesnesitelné výpary už z kabiny vyhánělo horlivě vrtnicí ventilační zařízení. Dodávalo čistý vzduch, bez pachu. U vzduchového uzávěru se vznášel odbarvovaný, červený kouř.

"Co způsobilo explozi?"

"Voda," odpověděl Chris Luđen. "Mají hroznou chemii! Skutečně bych chtěl potkat někoho z nich živého."

"Ale co ta studně? Vždyť víme, že používali vodu."

"Ano, to je bez debat. A víš, že Octopovo oko je identické s lidským?"

"Jo, jenže studně je studně."

"Ne, Henry, to není studně, to je krematorium. Nic jiného mě nenapadá. Žádné oheň tady nemají, zato voda je schopná tělo plně rozložit. Docela rád bych znal výši nákladů, které majitel pohřebního ústavu musel vydat za řezání diamantových bloků. Nejtvrdší substance, jakou člověk, a asi i Marťan, zná. Věčný památník drahým zesnulým!"

k_t8

Eye of an Octopus; Galaxy Magazine, February 1966

Rok 1986 byl v SF kinematografii mírným zklamáním. Po letech 1982 - 1985, pro která budoucí kroniky žánru vymyslí bezpochyby označení ve smyslu "zlatá léta filmové SF", po období, kdy vznikly největší filmové bomby, E.T. počínaje a Návratem do budoucnosti konče, po těchto letech je rok 1986 krůčkem zpět.

Zatímco v dřívějších letech na seznamu deseti kasovně nejúspěšnějších filmů jednoznačně vévodila SF, v roce 1986 se do první desítky dostaly pouze dva SF filmy: STAR TREK IV s výdělkem /pouze v r. 1986/ 81 miliónů dolarů a ALIENS /Vetřelci/ se 78 milióny. K nim je ještě možné připojit film GOLDEN CHILD /zlaté dítě/ s prvky fantastiky, který získal 52 miliónů, na čemž mělo zřejmě podíl obsazení Eddieho Murphyho. Pro zajímavost, úplně nejnavštěvovanějším filmem byl toho roku válečný film Top Gun /Nejlepší zbraň/ v hlavní roli s Tomem Cruisem, který je od té doby dalším z idolů americké mládeže. Na 2. místě v zisku je Krokodýl Dundee se 123 milióny.

V počtu prodaných lístků tedy z SF filmů vede nesourodá dvojice Vetřelci a Star Trek IV.

STAR TREK IV byl do kin uveden promyšleně až na vánoce a kritika se shoduje na tom, že je nejúspěšnějším ze všech filmových Star Treků, a napovídají tomu i jeho zisky - do konce roku 1987 přes 110 miliónů. Star Trek IV nese podtitul Cesta domů a na jeho začátku jsme skutečně svědky návratu kosmické lodi Enterprise z kosmických dálek zpět k Zemi. Naše planeta je však ohrožovaná mimozemskou sondou, vysílající signály o vysoké frekvenci a vymáhající si navázání kontaktu s velrybami, jež jsou podle stavitelů sondy zřejmě jediným pozemským druhem, který stojí za kus řeči. Potíž je v tom, že velryby už dávno na Zemi nežijí. Posádka Enterprise je tedy nucena podniknout cestu časem do dnešní doby a ukrást ze ZOO párek velryb. Film je bohatý na humorné situace, Leonard Nimoy /představitel pana Spocka/ se jako režisér osvědčil a nic tedy nebrání pří-

pravám na natáčení Star Treku V, jehož premiéra je očekávána na vánoce 1988.

1986 je rokem nových pokračování starších filmů. Málom které pokračování bylo očekáváno nedočkavěji než druhý díl slavného Scottova Vetřelce /1979/, nazvaný slibně VETŘELCI. Režie se tentokrát ujal James Cameron a ani v nejmenším nezklamal své příznivce z předchozího filmu Terminátor.

Vetřelci se líbí skoro všem, i když většina lidí je názoru, že původní Vetřelec byl lepší. Podle mého lepší nebyli. Byl prostě jiný. Scottův Vetřelec byl postaven na napětí, na impozantních záběrech mimozemské kosmické lodi, na předtuše neznámého nebezpečí a na sympatickém realismu pozemského korábu, oproštěného od zastaralých představ sterilně bílých koridorů raket ze 60. let. Cameronovi Vetřelci jsou naopak postaveni na akci, na prudkém dějovém spádu, jaký kromě Camerona dokáže málokdo. Cameronovi šlo o něco jiného než Scottovi, takže je těžké tyto filmy srovnávat.

Vzpomínáte si ještě, kolik starostí nadělal ve Scottově filmu posádce jediný vetřelec? Nuže ve Vetřelcích se hrdinové potýkají s desítkami těchto roztomilých tvorů. Ripleyová se po probuzení z hybernačního spánku vrátila spolu s komandem likvidátorů na osudnou planetu, kde byl nalezen první vetřelec. Mezitím byla tato planeta osídlena kolonií, od které v poslední době nepřicházejí žádné zprávy. Komando nalezne kolonii vylidněnou, až na malou holčičku, která jim potvrdí hrozivé tušení. /Podle některých kritiků bylo zapojení holčičky do této situace rána pod pás, příliš očiividně útočící na divácké city./ Výprava je krátce po přistání napadena vetřelci a ztrácí jednoho muže za druhým. Jsme svědky pozoruhodného přerodu Ripleyové, jež přemohla svůj odpor k vetřelcům a pouští se do akcí, překonávajících odvahu i ostřílené zabijáky. Několikrát se situace zdá už beznadějná, zvlášť když Ripleyovou začne pronásledovat zhruba čtyřmetrová královna vetřelců, avšak i ta je poražena v monumentálním souboji s kráčejiím mechanismem s Ripleyovou uvnitř.

Vetřelci neztratili realismus prvního dílu a zatají všem divákům dech se stejným účinkem. Ačkoliv se pojetím filmy liší, struktura děje je v mnoha případech u obou filmů podobná, například několikanásobné použití situace, kdy se zdá, že je veškeré nebezpečí zažehnáno, ale opak je pravdou. Vetřelci dostali plným právem na posledním Worldconu cenu Hugo.

Režisér Ridley Scott ale nezahálel a představil divákům svůj dlouho propagovaný fantasy film LEGENDA. Uvážíme-li, že předchozím Scottovým snímkem byl brilantní Blade Runner, pak Legenda není nic než fiasko.

Kamera je tu dobrá, vizuální stránka často vynikající, ale děj je neuvěřitelně prostoduchý. Vina leží především na scénaristovi Williamu Hjertsbergovi, který splácal dohromady několik fantasy motivů a vyfabuloval příběh o princezně, která je v zajetí temného knížete, vládce elfů. Princeznu zachrání spolu se skupinou trpaslíků její přítel, Chlapec z lesů, vrátí bílému jednorožci kouzelný röh, který mu kníže ulomil, všechno dobře dopadne a pohádky je konec. Legenda by se mi možná líbila v sedmi letech, staršího člověka sotva uchvátí. Neuchvátíla dokonce ani infantilní americké publikum a vydělala pouhých 13 miliónů, což sotva stačí na pokrytí výrobních nákladů. Situaci tentokrát nezachránilo ani obsazení Toma Cruisea /princeznin zachránce/, známého z již zmíněného trháku Top Gun.

Mnohem lepší dojem na mě udělal film HIGHLANDER poměrně málo známého režiséra Russela Mulcahyho. Název Highlander je nepřesně překládán jako Horal, doslovný překlad zní Obyvatel skotské vysočiny. Ale Horal je kratší. O hudební doprovod se postarala skupina Queen; v současné době je na našich pultech deska této skupiny, která se částečně filmu týká, především titulní skladbou It's a Kind of Magic. Reklama na film se nestoudně chlubí, že se v tomto snímku utká James Bond s Tarzanem, což je nesysl. Skutečnost je taková, že hlavní roli vytvořil Christopher Lambert, poslední Tarzanovo ztělesnění z filmu Greystoke, a jednu z hlavních rolí hraje Sean Connery, první představitel filmového Jamese Bonda, avšak ani jeden z nich se tu za Tarzana či Bonda nevydává.

Highlander patří spíše do kategorie komerčních filmů, ale jako takový je opravdu na úrovni, snad s výjimkou slabého zakončení. Na Zemi žije skupina nesmrtelných lidí, nadaných nadpřirozenou silou. Jejich hlavní starostí je na sebe ve všech dobách útočit /od středověku až po dnešek/ s cílem useknout protivníkovi hlavu - jediný způsob jak nesmrtelného zabít. Nesmrtelní jsou dobří a zlí. Podle toho, který zůstane na živu jako poslední, bude určena převaha dobra či zla na Zemi. Na konci samozřejmě zůstanou jen dva nejmočnější a nejprotikladnější členové skupiny. Hlavní bídák Kurgan našel v našem století zálibu ve stylu punk, že Lambert hraje kladase snad nemusím dodávat. V krásném souboji na meče je zlo poraženo a Lambert odjíždí se svou dívkou na venkov, aby se rozmyslel, co se svou nabytou silou udělá.

Film obsahuje několik výborných momentů /např. tragédie, když se nesmrtelný zamiluje a žena mu stárne před očima/ a potěší každého, komu se líbí punk a šerm, což je můj případ. Režisér Mulcahy dříve točil videoklipy, a proto je Highlander bohatý na zajímavé přechody z jedné scény do druhé, i na schopnou kameru. V kinech film poměrně propadl /výdělek 5 800 000 \$ /, ale ještě nedávno vévodil na prvním místě žebříčku videokazet a měl úspěch i u nás - v olomouckém SF klubu vyhrál v anketě o film roku.

Mezi filmy, které si v r. 1986 vedly poměrně úspěšně v návštěvnosti, patří kromě zmíněných Vetřelců a Star Treku IV dále PEGGY SUE GOT MARRIED /hrubý výdělek 38 miliónů, film jsem neviděl, má to být o ženě, která se nějak dostane do minulosti/, nová verze již jednou zfilmovaného Langelaanova příběhu THE FLY /Moucha - 35 miliónů/, SHORT CIRCUIT /Krátké spojení - 19,5 miliónů/, který má snad přijít i do našich kin a LITTLE SHOP OF HORRORS /Obchůdek s hrůzou/, což je film, ve kterém vystupují inteligentní rostliny z jiné planety.

Moucha pochází z dílny známého mistra hororu Davida Cronenberg. Výrobní náklady na film činily 10,7 miliónů, /čistý zisk tedy přes 24 milióny/, z toho např. 3,5 miliónu šlo na herce, režiséra a scénáristy a celých 1,6 miliónu pouze na makeup a masky. Producentovi se ale taková investice vyplatila, protože Moucha dostala v kategorii masek Oskara.

Když už jsme u Oskarů: SF nebo fantasy filmy měly celkem 20 nominací na Oscara /7 pro Vetřelce, 4 pro Star Trek IV, 3 pro Peggy Sue Got Married, 2 pro Little Shop of Horrors a několik filmů po jednom návrhu/, ale Oskary získaly pouze tři - jeden pro Mouchu a dva pro Vetřelce /za zvukové efekty a za vizuální efekty/. Jsou to spíše paběrky, vyskytly se četné hlasy, že je to nespravedlivé. Poslední SF film, který dostal Oscara za nějakou z hlavních kategorií je Charly z roku 1968 /Cliff Robertson jako nejlepší herec/.

Velké kritiky, ale také dobrého zisku se dočkal POLTERGEIST II /vydělal 39 miliónů/. Méně štěstí měl HOWARD THE DUCK /Kačer Howard/, humorná komedie, v níž skutečně jednu z hlavních rolí tvoří kačer. Přestože patronem filmu byl George Lucas jako producent, výdělek činil pouhých 15 miliónů dolarů, což je sotva polovina výrobních nákladů! Ztrátový byl rovněž anglický snímek LABYRINTH režiséra Jima Hensona, vyprávějící o dívce, která se po smrti matky uzavře do vlastního světa pohádkových bytostí. Těch je film skutečně plný, neboť Henson je přes nejružnější potvárky expert, známý ze seriálu Muppet Show. Labyrint je dobrý film do jedné z rolí byl dokonce obsazen David Bowie, ale jak potvrdila i Legenda, atraktivní jména herců sama o sobě film nezaplátí.

Prvky fantasy se objevují ve snímku známého a dobrého režiséra Johna Carpentera BIG TROUBLE IN LITTLE CHINA /Velké trampoty v malé Číně/. Hlavní hrdina, hraný Carpenterovým kmenovým hercem Kurtem Ruselem, pátrá v čínském podsvětí po své zmizelé dívce a setkává se tu se ztělesněním postav východní mytologie. Velký úspěch film neměl, diváci zřejmě od autora Útěku z New Yorku a Starmana čekali něco jiného.

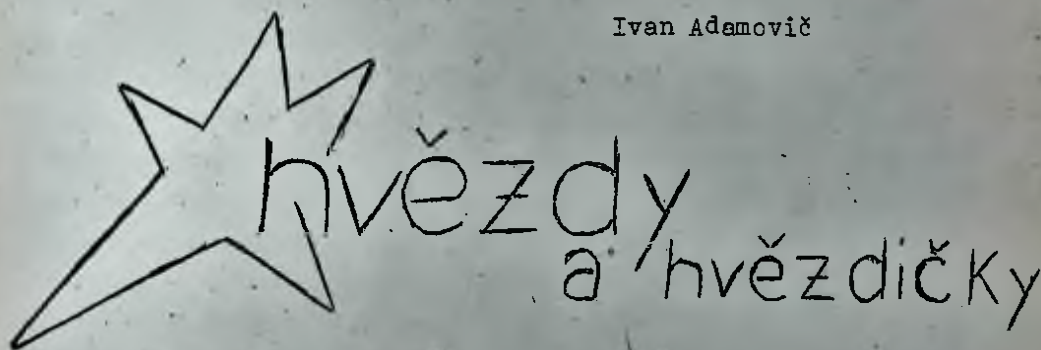
Překvapivě nízkou návštěvnost zaznamenal horor MAXIMUM OVERDRIVE /Maximální zrychlení - 7 500 000 š /, první film režírovaný bestsellerovým autorem Stephenem Kingem. Ještě menší úspěch měl INVADERS FROM MARS /Vetřelci z Marsu/, "remake" stejnojmenného filmu z roku 1953, v němž se pod dětským hřištěm ukryjí vetřelci z marťanského létajícího talíře a plánují invazi.

Na samém dně jsou tituly SOLARBABIES /Děti slunce/, King Kong Lives /King Kong žije/ a FROM BEYOND /Odtamtud/, všechny s hrubým ziskem kolem 2 miliónů. From Beyond je zfilmovaná povídka H.P. Lovecrafta, která před lety vyšla v Revue světové literatury. Režisér S. Gordon před natočením tohoto filmu získal na trhu videokazet úspěch s jinou adaptací Lovecrafta nazvanou Re-Animator.

V roce 1986 byly uvedeny také filmy PSYCHO III, CHERRY 2000, HYPER SAPIEN, FLIGHT OF THE NAVIGATOR, RATBOY a SPACECAMP, ale o těch mi není nic bližšího známo.

Do odhadů dalšího vývoje filmů žánru SF a fantasy se raději nikdo nepouští, ale možná nás čekají příjemná překvapení. Chystá se přece nové pokračování Hvězdných válek, filmový přepis kyberpunkového bestselleru Neuromancer, nový seriál Star Trek, Vetřelec III, takže ... uvidíme. Uvidíme?

Ivan Adamovič

Název filmu	Peška SFK Slaný	Skála SFK Slaný	Vondr. SFK Slaný	Prostěj SFK Třebíč	Průměr
Sexmiše	+++++	+++++	+++	++++	4,25
Indiana Jones a chrám smrti	+++	++++	++++	+++++	4,0
Vesmírná odyssea 2010	+++	++++	++++	++++	3,75
Life force	+++	++++	+++	+++	3,25
Ulice zatracení	++	++++	+	++++	2,75

OTRHANÍ ASTRONAUTÉ

Představte si soustavu tvořenou dvojicí planet, které obíhají kolem jedné hvězdy po stejné oběžné dráze. Dále si představte, že obě planety jsou natolik blízké, že jsou obklopeny společným atmosferickým obalem. Taková je scéna na níž se odehrává děj nového románu Boba Shawa "Otrhaní astronauté" /orig. název: The Ragged Astronauts/, který byl nominován na cenu Hugo 87.

Pro obyvatele Země /v orig. Land!/ je dominujícím tělesem na obloze jejich dvojče Overland. Neměnná pozice Overlandu na obloze má za následek cyklus, při kterém je den přerušen v polovině noci, když Overland zatemňuje Slunce. Orbitální mechanismus obou nebeských těles vzdálených od sebe pouhých 4 650 mil, které se nerozpadnou působením slapových sil, se může zdát nepravděpodobný, ale SF již tradičně dovoluje autorovi jedno velké "kdyby", za předpokladu, že jej dále logicky rozehrává. Bob Shaw, jeden z nejlepších britských autorů SF posledních dvaceti let se vědomě nedopouští žádných vědeckých prohřešků, hraje se čtenářem poctivě. Obě planety mají relativně malý průměr 4 100 a 3 220 mil a obě jsou zdanlivě velmi chudé na kovy.

Ríkám "zdanlivě" proto, že román začíná na Zemi v době, kdy se schyluje k velké krizi. Světy středověkého společenství jsou závislé na kapradovitých stromech s extrémně tvrdým dřevem, kterým nahrazují kov. Hledání nových kapradorostů přináší mnohá nebezpečí, zejména pro stále narůstající agresivitu pterů - živočichů žijících ve vzduchu, kteří vypadají jakou kouřové publiny. Ovšem, místo kouře jsou pterové vyplněni smrtelně nebezpečným toxickým plynem.

Toller Maraguine, člen kasty filozofů v království Kolcorron, je hlavním hrdinou tohoto příběhu světa bojujícího s přírodou. Přísně rozdělené společnosti dominuje kasta vojáků. Tollerovo vědecké povolání se příliš nehodí k jeho prudké povaze a ambicím zaměřeným na vojenské úspěchy. Výzkumy filozofů předpovídají zkázu lidského rodu na Zemi od pterů. Jedinou nadějí zůstává cesta belonem naplněným hor-

kým vzduchem na Overland a odtud pochází název románu.

Tak tohle je ta sci-fi, kterou vždy milujeme: provokující vědecké hypotézy, problémy života a smrti, příběh s dramatickým vyvrcholením. Otrhaní astronauté mohou získat cenu Hugo na 45. World SF konventu v Brightnu v srpnu t.r. /1987/. Jestliže se tak stane, bude to zasloužené vítězství /Nestalo se - pozn. překl./. Američtí čtenáři by si neměli nechat ujít šanci na přečtení této knihy.

/Anvil 45, srpen 87. Přeložil a upravil L. Peška/

Představujeme:

| F A N D O M D I R E C T O R Y |

Není snadné tuto publikaci zařadit. Je to fanzin? Kniha? Po pravdě, nejvíce se podobá telefonnímu seznamu. Na každý pád je to neocenitelný zdroj informací pro celý fandom, zvláště pak pro fandom americký.

Vodní část FD je věnována fanzinům. Podrobný seznam fanzinů z celého světa je doplněn stručnou charakteristikou, cenou, adresou vydavatele a dalšími údaji. Přesto, že 416 fanzinů je číslo značné, zdaleka zde nejsou všechny vycházející fanziny v USA a už vůbec ne ve světě. Např.: z nám známých fanzinů chybí Anvil či Mimosa, z československých fanzinů do této publikace pronikla zatím pouze Ikárie.

Dále následuje obdobně zpracovaný seznam SF klubů, rovněž z USA a okolí. Snad teprve z tohoto přehledu si můžeme udělat obrázek o mohutnosti jedné fandomové větve - příznivců seriálu Star Trek. U nás je tento seriál zatím jen málo známý, jediným aktivním startrekistou, kterého znám, je Honza Pavlík.

Oba tyto seznamy jsou zajímavé nejen pro amerického fanouška, ale mohou být zdrojem informací i pro nás. Zato další tři části FD jsou použitelné v podstatě jen ve vědeckých otázkách. Kalednářní přehled pořádaných conů udává svou početností. Více než 350 akcí během jednoho roku. V přehledu knihoven s oddělením SF zaujme zejména knihovna v Cambridgi /stát Massachusetts/ s 35 000 svazky. Na

Fanziny - léto 88

Anvil 46 - Fanzin vydávaný birminghamským SF klubem otiskl recenzi na antologii SF povídek, kterou v angličtině vydalo nakladatelství Panorama v loňském roce. Je všeobecně známo, že naši přední autoři SF se v tomto sborníku neprezentují právě nejlepšími díly, což byla možná z jejich strany taktická chyba. Myslí si snad, že na americký knižní trh mohou prorazit prostřednictvím svých druhořadých povídek? A tak se nedivme, že recenzentku Andreu Gilbreathovou zaujali pouze povídky J. Veise a Z. Volného.

Světelné roky 130 - První číslo nového ročníku SR s inovovanou obálkou. Možná jsem konzervatista, ale ta starší se mi líbila více. Nepříjemným překvapením, u čísla, které jsem obdržel, je místy značně nekvalitní tisk. Za vhodné nepokládám ani směřování seriózních zpráv ze světa SF filmu se zprávami fiktivními, byť pravda jen těžko zaměnitelnými. SR dosáhly vysokého uznání ve fandemu zejména díky svým fundovaným článkům i redaktorům, nikoliv žertovnými historikami ze života Erteru.

Interdrb 3 - Obrázky doprovázející text /Inka Jelínková/ jsou tentokrát velmi milým oživením čísla. Nad textem člověk ale váhá, zda se má smát či, s trochou přehánění, plakat.

Argus 9 - Tak takhle nějak jsme začínali ...

Makropulos 18, 19 - Po delší době opět svěží číslo. Díky L. Freiuvé se zřejmě s italskou SF budeme moci seznámit v nejbližší době i v jiných fanzinech /Poutník, SLAN a j. ?/

Poutník 23, 24 - Velmi zajímavý článek J. Pavlíka o STAR TREKU. Číslo 24 je celé věnováno Fantasy soutěži K. J. Verna. Vysoce hodnotím, že KJV dokázal zaslat výtisk tohoto čísla všem /údajně?/ soutěžícím, ale hlavně, že přimněl své porotce /zde I. Adamovič/, aby se podrobněji vyjádřili k soutěžícím pracem.

Interkom 46, 47, 48 - Chtěl bych tímto prostřednictvím redakci Interkomu navrhnout, aby zprostředkovala vzájemnou výměnu adres E. Hauserové a I. Kmínka a tím jim umožnila, aby další výměnu názorů okolo "Paradigmat" apod. nemuseli vyřizovat oklikou přes fanzin, jehož hlavním posláním je informovat členstvo o aktuálních událostech či problémech fandomu.

Centrum 2 - Zajímavý pohled klíčovou dírkou na zlomek současné americké SF produkce.

Fiaxol 1 - Tentokrát jen průměrné číslo.

OBSAH:

O čem bude	1
Zprávy z klubu	2
Den na Readerconu	3
Supernovy	4
L. Niven: Vydržet	5
L. Niven: Tam, kde je největší zima	11
L. Niven: Octopovo oko	16
Rok 1986 v anglo-americkém SF a fantasy filmu ..	24
Hvězdy a hvězdičky	29
Otrhání astronauté /recenze/	30
Fandom directory	31
Fanziny - léto 88	32

SLAN, časopis pro vnitřní potřebu SFK Slaný
NEPRODEJNÉ! ZDARMA! Povoleno OK ONV Kladno, č.j. 82/86
REDAKČNÍ RADA: M. Dundr, R. Ježek, J. Müller, L. Peška
OBÁLKA: T. Rotrekl
80 výtisků, vyšlo v září 1988, číslo 3./17/, počet stran 33
ADRESA REDAKCE: SFK Slaný, gymnázium Slaný, Gottwaldovo nám.
1310, PSČ 274 01

